Historisk

Friluftsspil

på

Bustrup Hovedgård

Juni 2019

9. august 2018

Arr.: Landsbyklyngen Sydvest Salling

Om selve spillet

FORHISTORIEN

Bustrups historie kan følges helt tilbage til år 1454.

Ligsten i Strövelstorps Kirke over Marsk Tyge Krabbe til Vegholm, 1474—1541, og Fru Anne Nielsd. Rosenkrantz † 1550

Blandt gårdens mange ejere skiller én sig markant ud. Hans navn var Tyge Krabbe. En herremand som satte sig tydelige spor i Danmarkshistorien i perioden op til reformationen i 1536.

Han blev født på Bustrup i 1474, men allerede som 12 årig blev han ansat ved hoffet som én af Kong Hans' smådrenge. Senere fik han en grundig uddannelse som kriger og hofmand, og Kong Hans var ikke blind for hans dygtighed. Endnu ikke fyldt 30 blev han slået til ridder, og som belønning for sejrrige krigstogter i Sverige fik han Helsingborg slot i forlening. Ca. 1510 blev han optaget i rigsrådet.

Han var med da Christian II blev indsat i 1513. Forholdet til den nye konge, som var 7 år yngre end ham selv, var de første år lige så god som til Kong Hans. Uenighed om ejerskabet til Fiskbæk gods skabte dog en strid mellem de to som resulterede i, at Tyge Krabbe fik frataget forleningen af Helsingborg Slot i 1520.

Det var ingen klog handling af Christian II, for når det drejede sig om hensynsløs selvhævdelse og brutal handlekraft havde han i Tyge Krabbe mødt sin ligemand.

Tyge Krabbe flyttede nu tilbage til sin fædrene gård Bustrup, med et had som skulle få fatale konsekvenser for Christian II.

HANDLINGSFORLØBET

Friluftsspillet ta'r sin i begyndelse i 1520 hvor Tyge Krabbe, som en bitter mand, vender hjem til Bustrup ledsaget af sin hustru Anna Rosenkrantz Krabbe. Han er fuld af had til den konge, han selv var med til at indsætte 7 år tidligere, og med ubændig kraft sætter han nu arbejdet i gang for at blive Christian II kvit.

Hertil kræves opbakning af et flertal af de jyske rigsråder og bisper. Et spil som også involverer Viborgbisperne Erik Kaas (biskop i 1520) og Jørgen Friis (biskop 1521- 1536).

Sideløbende med den dokumenterede Danmarkshistoriske fortælling, udspiller der sig et større drama blandt almuen i lokalområdet. En afgørelse på Rødding Herreds tingsted i Vejby har bragt sindede i kog i de omliggende sogne. Uroen spreder sig som ringe i vandet og udfordrer på et tidspunkt Bustrups magtposition på egnen.

Fra "I Krabbekløer" på Østergaard 2017

Her har de lokale bønder dog gjort regning uden vært. Tyge Krabbes egenskaber som kynisk feltherre fornægter sig ikke, og hvorfor kaste sig ud i lange diskussioner, når man har hals- og håndsret over sine bønder.

Til - de fleste af - de lokales held får Tyge Krabbe dog succes med sit storpolitiske forehavende. Christian II flygter ud af landet, og Tyge kommer igen ind i den kongelige varmestue hos Frederik I. I 1523 tildeles han igen forleningen af Helsingborg Slot og forlader Bustrup. Dermed sænker freden sig igen for en stund. Men en ny fare lurer i kulissen. Den lutheranske lærer begynder at sprede sig som en steppebrand op gennem landet. Godt hjulpet på vej af Christian II fra sit Hollandske eksil.

Tiden vil blive skildret barsk som den var, men krydret med den humor, som sikkert også hørte middelalderen til.

Om Bustrup

Den tidlige herregård Bustrup er beliggende centralt placeret i Landsbyklyngen Sydvest Salling.

Bustrups indflydelse på og magt i lokalsamfundet før i tiden var enormt.

Kirkerne i Lem og Ramsing var fra reformationen i 1536 og indtil årene omkring indførelse af menighedsråd i 1904 ejet af herremanden på Bustrup, der indkasserede sognenes kirketiende mod at afholde udgifter til kirkernes drift og vedligeholdelse.

Også skolevæsenet i sognene var afhængig af godsejeren på Bustrup, der som største godsejer skulle sørge for oprettelse af skoler, og i 1743 bygger Oluf von Lassen en degnebolig og et skolehus i Nørlem.

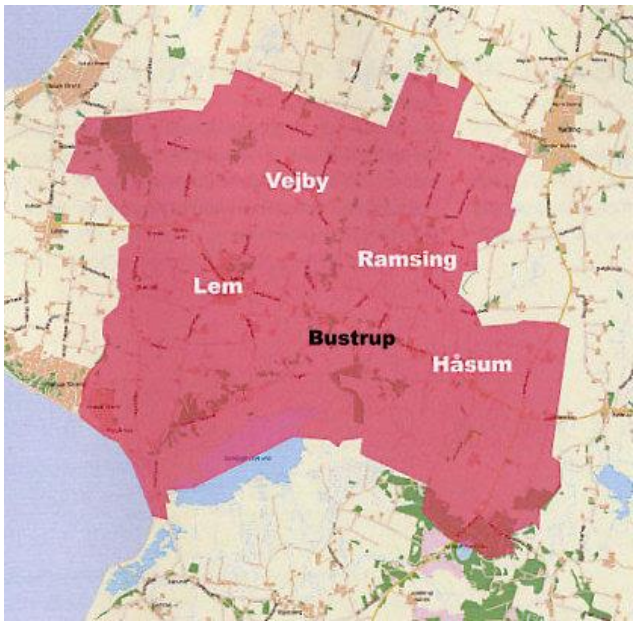

Gården nævnes første gang i historien i 1403, hvorefter den indtil 1606 har været ejet af Krabbe-familien eller af nære slægtninge til Krabbe-familien.

Fra "I Krabbekløer" på Østergaard 2016

Tyge Krabbe overtog Bustrup i 1511 og i 1521 opførte Tyge en hovedbygning i bindingsværk, der under Grevens fejde i 1534 blev nedbrændt og umiddelbart efter genopført.

I 1626 ombyggede gårdens ejer Chr. Holck bygningen og tilføjede en sydfløj.

Den nuværende 3-fløjede hovedbygning i et plan er opført af Peter Skow i 1766 i tegl og med sten fra bl. a. en gammel kapel i Vester Lem. Bustrup var på det tidspunkt den største studegård i Salling.

I midten af 1970-erne købte Tvind Bustrup, som efterfølgende blev brugt til efterskole.
Siden 2013 har en selvejende institution anvendt gården som skole og opholdssted for unge.

I dag – 2018 – er der oprette et galleri, hvor der vises skiftende udstillinger. Et Fitnesscenter til brug for alle i lokalområdet er åbnet.

Værelser, undervisningslokaler, administrationslokaler og fællesrum er placeret i de tidligere avlsbygninger efter tegninger fra arkitekt Jan Utzon.

Om arrangementet i øvrigt

Spillet opføres med Bustrups 3-fløjede hovedbygning som kulisse.

De ”indendørs” scener opføres på en flad scene opstillet tæt opad hovedbygningen. De udendørs på pigstensbelægningen foran hovedbygningen, hvor der vil være plads til store optrin med heste og vogne. Træer foran hovedbygningen fjernes.

Der vil blive benyttet professionelt lydudstyr betjent af professionelle lydfolk.

Til publikum opstilles tribuner med siddepladser til i alt 244 pr. forestilling.

Der gennemføres en generalprøve og 4 forestillinger i sidste halvdel af juni måned 2019.

Hver forestilling vil have en varighed på 1,5 til 2 timer.

Medvirkende

Fra ”For Kongen og Fædrelandet” på Spøttrup 1994

Der vil medvirke ca. 20 amatørskuespillere samt ca. 30 statister i stykket. Skuespillerne og statisterne rekrutteres primært blandt lokalområdets mange dygtige amatørskuespillere. Herudover forventes deltagelse af medlemmer af såvel Spøttrups Venner samt Støtteforeningen for Middelalderborgen Østergaard, ligesom Bustrups eget dramahold deltager i arrangementet.

Herudover vil et mindre antal heste medvirke i forestillingen.

Kostumer og rekvisitter

Der vil blive anvendt tidssvarende kostumer og rekvisitter.

En del af kostumerne vil blive syet af lokale frivillige med stor erfaring fra lignende arrangementer. For en anden dels vedkommende vil der blive tale om genbrug, idet Støtteforeningen for Middelalderbogen Østergaard har give tilsagn om udlån af en del af deres garderobe fra friluftsspillet ”I Krabbekløer”, som opførtes på Østergaard i 2016. Der er ligeledes forventning om et vist udlån/leje af kostumer og rekvisitter fra Spøttrup Venners depoter på Spøttrup Borg.
Øvrige rekvisitter samt scenefaciliteter vil blive fremstillet af et frivilligt korps af handymen fra de 4 sogne.

Fra ”For Kongen og Fædrelandet” på Spøttrup 1994

Om Landsbyklyngen Sydvest Salling

Landsbyklyngen består af 4 sogne: Ramsing, Lem, Vejby og Håsum med i alt ca. 1.700 indbyggere.

I 2015 tog repræsentanter for Ramsing Borgerforening, Lem Borgerforening, Vejby Forsamlingshus og Håsumhus i tæt samarbejde med Skive Kommune hul på indledende drøftelser om mulighed for dannelse af en landsbyklynge.

Klyngens formål var at bevare området som et attraktivt område, hvor der forsat er skole og købmand samt et godt kulturliv, et godt foreningsliv og gerne med gode arbejdspladser og velfungerende erhvervsliv.
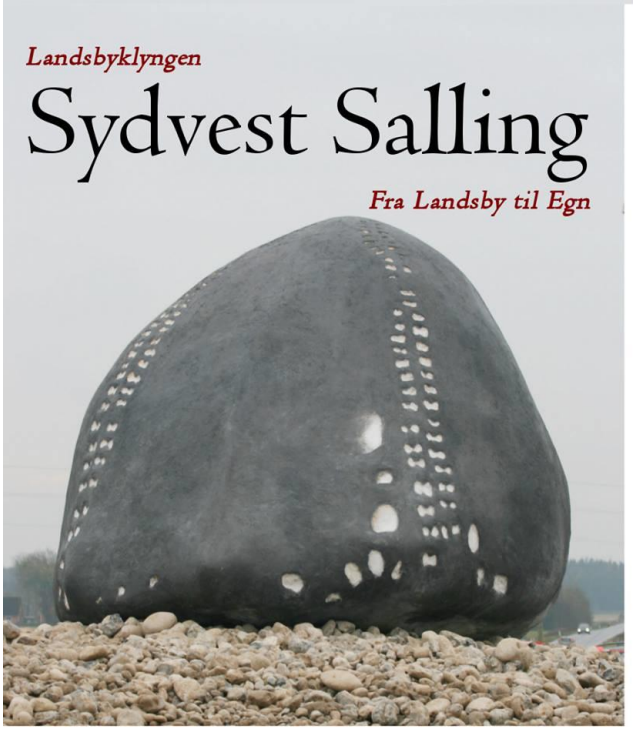
I november 2016 blev Landsbyklyngen Sydvest Salling optaget i den landsdækkende kampagne Landsbyklynger, der er støttet af Realdania, DGI og Lokale og Anlægsfonden. Også her er Skive Kommune en vigtig medspiller, og sidder med i Klyngens styregruppe.